

ליקוטים וסיפורים נפלאים - צו - פורים

"ואש המזבח תוקד בו" (ו, ב)

אם אש עבודת ה' יוקדת באדם, עליו להזהר שתהיה יוקדת "בו" - בתוכו פנימה, ולא באופן שתפגע באחרים. בדומה לכך מסופר בגמרא (סוכה כח) על תלמידו של הלל הזקן, יונתן בן עוזיאל, שבשעה שישב ועסק בתורה, כל עוף שפרח מעליו מיד נשרף. נשאלת השאלה: אם כך גדולתו של התלמיד, במה התבטאה גדולתו של הרב? אלא, אמר השפת

אמת, גדולתו של הלל הזקן באה לידי ביטוי בכך שעוף הפורח מעליו לא נשרף כלל, שכן האש הייתה יוקדת בקרבו פנימה, ומבחוץ לא היה הדבר ניכר...

היה זה באחד מימי החנוכה, הגיע זמן השקיעה והגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל שהידר לא לאחר את הדלקת הנרות לאחר השקיעה, ניגש בלהט רגשי קודש לקיים המצוה.

לפתע פנתה אליו הרבנית ושאלה: "האם אוכל עוד להתפלל מנחה?!" מיד הניח את הנר מידו ואמר לה שוודאי תוכל להתפלל והוא ממתין.

למדו אז הנוכחים כיצד מתחשבים בכבוד אחרים גם כאשר זה על חשבון ההידור שהורגל בו. (מגדלתו ומרוממתו)

"ותקהל העדה אל פתח אהל מועד... זה הדבר אשר צוה ה' לעשות" (ח, ד-ה)

זה אחד מן המקומות שהחזיק מעט את המרבה (רש"י). אמר החכם: "נקב מחט אינו צר לשני אוהבים, ומלוא העולם אינו רחב לשני שונאים..."

מכאן, שאם הספיק פתח אהל מועד להחזיק את העדה כולה, אות הוא לכך שהיתה ביניהם אהבה ואחוה, ולפיכך פונה אליהם משה ואומר:

"זה הדבר אשר צוה ה'", כלומר: הקב"ה רוצה שתמיד תהיה ביניכם אהבה כזו כפי שיש ביניכם כעת. מסופר שפעם הגיע כפרי לפני רבי משה מקוברין וטענה בפיו: במשך שנים הייתי היהודי היחיד בכפר, ופרנסתי היתה מצויה ברווח. אולם הנה, התוספו יהודים נוספים למקום, ופרנסתי החלה מתמעטת...

ענה לו הרבי: כתיב (תהלים לב, י) "רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו", ופירוש העניין הוא, "ש"רבים", כלומר: העובדה שיש הרבה יהודים במקום אחד - "מכאובים לרשע", גורמת לרשע רק כאב, "אבל הבוטח בה' חסד יסובבנו", מי שבוטח בקב"ה ויודע שאיש אינו יכול לקפח את פרנסתו וליטול את המגיע לו, רואה בהיותו עם עוד יהודים חסד משמים. (מתוק האור ויקרא)

החמר היקר ביותר בעולם הוא כמובן, היהלום. ישנו ענף שלם במסחר העוסק ביהלומים וביהלומנות, אנשים מוכנים לשלם הון תועפות עבור יהלום. כידוע, ישנם גם יהלומים יקרים יותר - ויקרים פחות. אבל הבה נתבונן לרגע על אותו יהלום, נוציא אותו מהקפסה ונביט עליו: מה כל כך מיוחד בו? הרי הוא נראה כמו חתיכת זכוכית רגילה, לא משמעותית, אולי יפה, אולי משיפת פחן - אבל עד כדי כך שבביל להשקיע בו עשרות אלפי שקלים!?

אדם שאינו עוסק ביהלומים, לעולם לא יוכל להבין את סודם. אבל אם נשאל אהד שמבין בתחום - הוא יאמר: זו טעות להביט על יהלום בחדר רגיל, המואר בהשמש או באור יום, פי שם, אכן, הצדק עמכם ולא נראה שום יתרון מיוחד של היהלום - מול חתיכת הזכוכית...

פי היפי של היהלום - נפר דוקא בחדר חשוך! הכניסו את היהלום לחדר חשוך, הניחו אותו על השלחן - ומעליו תכוננו פנס לבנבן...

לא תוכלו לעמוד בפני היפי המדהים שישתקף על כל קירות החדר. אורות בשלל צבעים יבהקו במעגלים וניצוצות אור ישתפרו ויתפרזו בחדר...

"ופתח אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים ושמרתם את משמרת ה' ולא תמותו כי כן צויתני" (ח, לה)

יש לדקדק מדוע מטעים משה את הוראתו לאהרן ולבניו לנהוג בפרישה טרם שיתחילו בעבודות הקודש "כי כן צויתני", וכי יחשוד חלילה אהרן במשה שבדה דברים מלבו?!

ב'שער בת רבים' מביא לבאר, שלכאורה יחשב הדבר פחיתות כבוד עבור אהרן ובניו שייאלצו לשבת בפרישות טרם ייכנסו אל הקודש, כביכול עד עתה חיו חיי חולין ועליהם להתקדש ולהיטהר, והלא קדושי עליון היו.

לכן כדי להפיס את דעתם מבאר להם משה רבנו טעם הציווי: "כי כן צויתני", אף אני טרם שעליתי להר סיני נצטוויתי להמתין שבעה ימים כדי למרק אכילה ושתייה שבגופי (יומא ד:), ומטעם זה אף אתם

לעי"נ הרה"צ
ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - צו - פורים

בא אחשוורוש ואמר: שתקו כולכם. הכשדיות הן הנאות, ושתי שהגיעה מבבל, שהיא אור כשדים, היא הנאה ביותר מכל הנשים! וכדי להוכיח את דבריו, צוה להביאה לפניו. יוצא אפוא שמאחר שידעו את האומה ממנה באה ושתי, ארע כל מה שארע לה. אילו היו יודעים כעת מהי אומת אסתר, עלול היה העניין לחזור על עצמו, לכן גרם הקב"ה שכל אחד יחשוב שהיא מהאומה שלו, וכך לא יהיה כלל מקום לויכוח.

(רבי בן ציון מוצפי שליט"א)

"ויבז לשלוח במרדכי לבדו כי הגידו לו את עם מרדכי ויבקש המן להשמיד את כל היהודים אשר בכל מלכות אחשוורוש עם מרדכי" (ג, ו)

שאל האלשי"ך הקדוש זי"ע - אם המן רצה משנאתו להרוג את מרדכי משום שלא השתחוה לו, מדוע החליט להשמיד את כל היהודים? אלא ההסבר הוא כך: הדרך הוא שאם אדם מישראל נמצא בצרה, אחרים מתפללים בעדו להצלתו. כי האדם בעצמו אינו יכול לעזור לבדו, שהרי אין חבוס מתיר עצמו מבית האסורים. לכן רצה המן שהיה מלא שנאה על מרדכי שלא רצה לכרוע לפניו ברך, לשלוח יד במרדכי. אבל לאחר שקיבל ידיעות על דרכם של ישראל שאחד מתפלל ועוזר להצלתו של השני, "ויבז בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו, כי הגידו לו את עם מרדכי" - ספרו לו כי

צריכים להמתין שבעת ימים טרם תיגשו אל הקודש. (במחשבה תחילה)

"ויעש אהרן ובניו את כל הדברים" (ח, לו)

אומר רש"י להגיד שבחן שלא הטו ימין ושמאל.

פעם ביקש הגה"ק ה"חתם

סופר" זיע"א מאחד

המתפללים בבית

מדרשו לעבור לפני

התיבה.

החל הלה להניע

כתפיו הנה והנה

כאומר, איני ראוי לכך

ולא רצה לגשת.

אמר לו ה"חתם סופר",

עכשיו הבנתי את דברי

רש"י "שלא הטו ימין

ושמאל", שאהרן ובניו

עשו מה שנתבקשו

לעשות, ולא הטו

ראשיהם ימינה

ושמאלה מתוך עניויות.

"ותהי אסתר

נושאת חן בעיני

כל רואיה" (ב, טו)

רבותינו (מגילה יג, א)

אמרו, שכל אחד היה

משוכנע שאסתר היא

מן האומה שלו.

שבעים אומות היו

בממלכת אחשוורוש -

הודים, סינים, יפנים...

וכל המדינות ממזרח

וממערב טענו: היא

משלנו.

המדרש אומר, שאפלו

המן טעה, והיה משוכנע שהיא מזרע עמלק!

מפני מה עשה כך הקב"ה?

כדי שלא יחזר סיפור ושתי אצל אסתר. נפילת ושתי

החלה בעת משתה אחשוורוש. האנשים ששתו הרבה יין,

השתכרו והחלו לדבר על

נשותיהם. אחד אמר: ההודיות

נאות מכל העמים. שני אמר:

הפרסיות הן הנאות ביותר.

כעת, לאחר שערכתם את הנסוי, הדליקו את האור המרדכי בחדר, פתחו את החלון - והביטו שוב על היהלום: האם ביהלום עצמו יש אור כלשהו? ממש לא. אבל כשמאירים בתוכו עם פנס לבנבן - האור הופך ליקרתי ומפעים. אם תנסו את אותו הדבר על זכוכית קטנה או זרקון - תתאכזבו לגלות כי החדר נותר חשוך כשהיה... ויותר מכה, נסביר היהלומן בטוב טעם: רוצה לדעת כיצד מעריכים את שויו של היהלום? זה תלוי עד כמה הוא משיף ונקי. למה כל כך חשוב לדעת כמה הוא נקי? כי כל לכלוך קטנטן מפריע מהאור לבצבץ בצבעוניותו היחודי! מי הוא 'יהודי'? מה המהות של יהודי? האם יש בו משהו מיוחד בנראות מעבר לכל אדם אחר? משהו מעצמו? ממש לא. שניהם נראים אותו הדבר. שתי חתיכות זכוכית. ההזדמנות היחידה בה נתן לראות את אורו המיוחד של יהודי - הוא פאָשר מכניסים אותו לחדר חשוך, למקום של לחץ והסתרה, חשך ואפלה. ועדיין, היהלום והזכוכית, היהודי והגוי - שניהם נראים אותו הדבר! שניהם חשוכים, אפלים, חסרי תקווה, חסרי אור... אבל כשהיהודי מתחבר לאור של השם, כשהשם מאיר אל תוך היהודי - האור המשתקף לפתע ממנו הוא מיוחד ומפעים! שום מראה בעולם לא ישוה לאותו מראה!

לעי"נ האשה החשובה מרת

מרים יוכבד ב"ר צבי

ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - צו - פורים

ביציאתו שוב סיכן עצמו בהליכה מסוכנת על גגות וגדרות גבוהים, ולאחר כמה זמן מצא את עצמו צועד בביטחה ברחובות העיר הנמה.

כאשר חש את עצמו בטוח הרגיש חשק עז להביט באבן הנפלאה, ואף שהיה בדבר סיכון רב הוציא אותה מחיקו והביט בה אל מול אור הירח כדי להבחין בגווני האור המופלאים המשתקפים בה.

כל כך היה שקוע באבן היקרה עד שלא שם לב כי שונאו בנפש מתקרב ובא מאחוריו.

שונא זה לא התמהמה אלא חטף את האבן היקרה מידו וברח במהירות.

הצטער האיש כל כך עד

שנפל מתעלה!

כעבור זמן לא רב

מצאוהו עוברי אורח

משכימי קום

והביאוהו אל ביתו,

שם סיפר בחשאי לבני

ביתו את כל הקורות

אותו וסיים באומר:

לא די שסיכנתי את

נפשי, אלא שכאשר

חטף ממני שונאי את

האבן נמצא שסיכנתי

את נפשי למענו! זאת

לא אוכל לשאת!

כן הוא גם הנמשל -

אמר ה"בן איש חי" -

כאשר שאל המלך

אחשורוש את המן:

"מה לעשות באיש

אשר המלך חפץ

ביקריו", "ויאמר המן בליבו למי יחפץ המלך לעשות יקר

יותר ממני"?! ואמנם התאוה המן הרשע ללבוש את בגדי

המלך ולרכב על סוס המלך, אלא שהיה בבקשה מעין זו

סיכון רב כי המלך עלול לחשוב את הדבר כבגידה

במלכות ולהוציאו להורג, אלא שהמן חמד בכל ליבו את

הדבר עד שהעיז וביקש: "ויבאו לבוש מלכות אשר לבש

בו המלך וסוס אשר רכב עליו המלך וגוי והרכיבהו על

הסוס ברחוב העיר וקראו לפניו ככה יעשה לאיש אשר

המלך חפץ ביקריו", והמלך שמע את הדברים ואמר: "מהר

קח את הלבוש ואת

הסוס כאשר דברת

ועשה כן למרדכי

היהודי!"

דבר זה סיפר המן לכל

אוהביו ולזרש אשתו: לא

עמו יחוש להצלתו, ולא יוכל לו למרדכי, לכן "ויבקש המן להשמיד את כל היהודים עם מרדכי" - כי אם כולם יהיו בצרה, אז כולם יהיו בבחינת אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים, ואזי יוכל לו למרדכי...

ואילו הרה"ק רבי יצחק מווארקא זי"ע - אמר: ויבו בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו, "כי הגידו לו את עם מרדכי" - סיפרו לו כי העם הוא של מרדכי, עם שיש בכוחו להוציא מתוכו הרבה מרדכי!... ואם כך הדבר, מה תועלת תצמח לו מזה שיאבד את מרדכי זה האחד, והרי מיד יעלה ויצמח במקומו מרדכי אחר...

"ויספר המן לזרש אשתו ולכל

אוהביו את אשר

קרהו" (ו, יג)

יש להבין - שאל רבי

יוסף חיים בעל ה"בן

איש חי" - מה סיפר

וחדש המן לזרש

אשתו ולכל אוהביו,

האם הם לא שמעו את

אשר שמעה העיר

שושן כולה?

אלא - אמר ה"בן איש

חי" - הדבר יבואר על

פי משל: אדם אחד

ראה אבן טובה יקרה

עד מאד הנתונה בכתר

המלך.

חמד האיש את האבן

וחיבל תחבולות שונות

כיצד יוכל לגונבה!

ריגל האיש אחר מנהגיהם של שומרי המלך ובחן את זמני

החלפת המשמרות. שרטט האיש לעצמו את כל דרכי

ההגעה לארמון ואת דרכי המילוט האפשריות ולאחר

תכנון מדוקדק יצא באישון ליל אחד לבצע את זממו

השפל.

עבר האיש מגג למגג וממרזב למרזב, דילג וקפץ קפיצות

שיש בהם משום סיכון נפש, ולאחר מאמץ רב מצא את

עצמו בחדר הארמון בו היה מונח כתר המלך.

בתוך זמן קצר ניתק את

האבן היקרה ממקום

תושבתה, הניח אותה

בכליו ויצא להימלט על

נפשו.

האם הייחלום עצמו הוא המאיר? ממש לא.
אבל האם בלי הייחלום יכול היה להתרחש כָּאן מופע קסמים
יפה כֵּל כֵּךְ? גַּם לֹא!
זֶהוּ יְהוּדִי, מְאִיר בְּאֹר יְקָרוֹת - אֶל תּוֹךְ הַחֲשֶׁכָה.
וְלָמָּה זֶה כֵּךְ מְשַׁמְעוֹתֵי כַּעַת, לִפְנֵי פוֹרִים?
קֶדֶם כֹּל, כִּי הַכָּאבִים וְהַחֲשֶׁךְ נִמְצְאִים כֹּל הַזְּמַן. הַחֲשֶׁךְ לֹא
מִסְתַּלֵּק לְשׁוּם מְקוֹם, גַּם לֹא בְּפוֹרִים...
אֲנָשִׁים מְחַפְּשִׁים אֹר, אֲנַחְנוּ מְחַפְּשִׁים קֶצֶה לְמִנְהַרְתְּ הַחֲשֶׁךְ
הַזֶּה - וְהִנֵּה, יֵשׁ כָּאן אֹר כִּזֶּה! רַק לְהִתְחַבֵּר לְשֵׁם, לְרִצּוֹנוֹ,
לְדַבֵּר אִתּוֹ, לֹא לְעֹזֵב אוֹתוֹ לְרַגֵּעַ - וְכֵל הַחֲשֶׁךְ יֵאִיר בְּאֹר
יְקָרוֹת!
אֲבָל יוֹתֵר מִכֵּךְ: הַמְּגֵלָה, הִיא הַמְּקוֹם הַיְחִיד שֶׁבוֹ אָנוּ מְכַנְּיִם
בְּשֵׁם 'יְהוּדִים'. בְּשׁוּם מְקוֹם אַחֵר בְּתוֹרָה לֹא נִקְרָאנוּ 'יְהוּדִים'
- אֶלָּא 'בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' וְכִדּוּמָה.
מָה קָרָה כָּאן? לָמָּה דוֹקָא בְּמַגְלַת אֶסְתֵּר אָנוּ נִקְרָאִים
יְהוּדִים?

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - צו - פורים

חמישים אמה. הוא תכנן שיוכל להשקיף עליו מחלונה של אסתר, כשיהיו בעיצומה של הסעודה שתעשה. ראית מרדכי תלוי - ודאי היתה משפרת את תאבונו...

ומדוע הכניס הקב"ה כך בלבד? באר רבי חיים קניבסקי שליט"א: אם היה העץ נמוך יותר, ואי אפשר היה לראות אותו מכל מקום, היה אחשוורוש שולח לבדוק אם יש עץ או אין עץ, ועד שהיה השליח הולך וחוזר - היה המן מצליח להתחמק, אבל כיון שהעץ היה גבוה, ואחשוורוש ראה אותו מיד - הנה העץ! - נחרץ דינו של המן במקום. (רבי יצחק קולדצקי שליט"א)

"כי המן בן המדתא האגגי צורר כל היהודים" (אסתר ט, כד)

'צורר' פירושו כורך וקושר. המן היה "צורר כל היהודים" - גזירותיו פעלו שכל היהודים יקושרו ויתאחדו, עד שנהיה "לך כנוס את כל היהודים".

(רבי יצחק אייזיק מקוריץ)

"אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה"

(אסתר ט, כה)

כדי להינצל ממחשבות זרות בשעת התפילה, אל יתפלל אדם לעולם בעל-פה, אלא מתוך הסידור. רמז לכך הוא הפסוק הזה: "אמר עם הספר - ישוב מחשבתו הרעה".

(רבי יצחק מולכו)

"וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם" (ט, כח)

פעם אחת שאל כומר אחד את הגאון רבי יהונתן אייבשיץ: אתם היהודים אסורה לכם הנקימה והנטירה, ולמה עד היום אתם מתנקמים בהמן שהיה לפני יותר מאלפיים שנה?

ענה לו הרב: חס ושלום, אין בזה משום נקימה ונטירה, אלא זוהי "תזכורת" ל"המנים" של כל דור ודור, להזכיר להם את סופו של המן רבם הראשון...

רק שסיכנתי את נפשי ובקשתי מאת המלך את כל הכבוד הגדול אלא שלבסוף הוא ניתן לשונאי הגדול!

"אם מזרע היהודים מרדכי אשר החלות לנפל לפניו לא תוכל לו ... (ו, יג)

מה הכוונה "אם מזרע היהודים"? מדובר כאן הרי באדם שהלך עם טלית ותפלין כל חייו, הוא ראש מועצת גדולי התורה, ואתם שואלים אם הוא יהודי? ואם זה קריטי כל כך - רק עכשיו אתם נזכרים לברר את השאלה הזאת? ... אמר הרבי מביאלא שליט"א: כשאחשוורוש צוה על המן למהר ולקחת את הלבוש והסוס ולעשות למרדכי ככל אשר דיבר, יצא המן בליט ברירה לחפש את מרדכי. הלך לשער המלך - ולא מצא אותו.

חיפש בבית - אך גם שם הוא לא היה. לבסוף, אחרי חקירת שב"כ, הסתבר שמרדכי יושב בבית המדרש עם תינוקות של בית רבן. כשהמן שב לביתו וספר לזרש אשתו ולכל אוהביו על כל מסכת היסורים שעבר, הוא הזכיר גם את העובדה הזאת: "ואתם יודעים מה הוא עושה, מרדכי הזה? מורה לילדים קטנים..."

כאן התעוררו המאזינים: באמת? מרדכי קשור לילדים של עם ישראל? הוא מגיע עם הכח של "זרע היהודים" - של תינוקות של בית רבן? אם כך, אין שום סיכוי. נפול תפול לפניו. אין שום כח בעולם שיכול לעמוד נגד כוחם של תינוקות של בית רבן.

(רבי שלמה לוינשטיין שליט"א)

"ויאמר חרבונה אחד מן הסריסים לפני המלך גם הנה העץ אשר עשה המן" (ז, ט)

רק אתמול היה חרבונא החבר הכי טוב של המן, וגם נתן לו עצה - לעשות עץ גבוה כדי לתלות את מרדכי! אבל עכשיו כשראה, שהמלך שינה את פניו להמן, והוא כועס עליו, גם הוא הפך מיד את עורו - "העץ אשר עשה המן"...

אני לא קשור לכל הסיפור הזה. ומה זה "הנה"? המן רצה שהעץ יהיה בגובה